

Editie 29
Winternummer
2024

MIK MAK

CLUBBLAD VOOR
MIKMAKKERS

**Afvalstroom:
kerstbomen**

**MikMakkersdag
was zóóó gaaf!**

**Winnaars
E-Waste Race**

VIJF HEEL GOEDE REDENEN

Waarom je vrienden en vriendinnen ook lid van MikMak moeten worden:

- 1** Omdat jij lid bent. Duh...
- 2** Ze krijgen een gaaf starterspakket.
- 3** Ze krijgen vier keer per jaar het MikMak-clubblad.
- 4** Ze mogen gratis naar MikMak-events.
- 5** Jullie zitten gezellig in hetzelfde team!

Wil jij hier de volgende keer staan? Stuur dan je leukste foto in je MikMak-outfit én vijf vingers in de lucht naar: mikmak@oss.nl!

EN JULLIE MAKEN JE BUURT NATUURLIJK SCHONER!

Waar wacht je nog op? Ga naar www.mikmakers.nl en meld je vrienden en vriendinnen aan. Het lidmaatschap is gratis voor kinderen van 5 t/m 12 jaar.

UitgeMikMakt?

Jammer! Hopelijk heb je een leuke tijd gehad als MikMakker. Afmelden is eenvoudig. Stuur een mail naar mikmak@oss.nl. Je MikMakpullen kun je inleveren bij de gemeentewerf (adres: Singel 1940-1945, nummer 300). Daar maken wij nieuwe MikMakkers blij mee. Bedankt voor je inzet!

Clubblad voor MIKMAKERS

Kerst bij Hoessenbosch en Elzenhoek 4

Vuurwerk opruimen 5

Maak je eigen stripverhaal 5

Vriendenboekje 6

Afvalstroom 9

Gratis kleding 10

De MikMakkersdag was gaaf! 12

MikMakkers in actie 14

Interview met E-Waste-winnaars 16

Winter doe-pagina 18

Zoekpuzzel 20

Dit clubblad is speciaal voor alle leden van MikMak, de club voor kinderen van 5 t/m 12 jaar die de strijd aangaan met zwerfafval in hun buurt. Lid worden is gratis, kijk op www.mikmakers.nl. De volgende uitgave verschijnt in de Lente.

Redactie: TexperTs • Ontwerp: Circa Twee • Drukwerk: Wihabo • Verspreiding: dePostBode
MikMak is een initiatief van de gemeente Oss • mikmak@oss.nl • tel. 14-0412

Kerstfeest Hoessenbosch

In openluchttheater Hoessenbosch vieren ze kerst!
Op zaterdag 14 december is het theater helemaal
in kerstsfeer.

Wat kun je allemaal doen? Veel! Langs de kraampjes struinen bijvoorbeeld.
Of luisteren naar de kerstmuziek (meezingen mag ook!). Verder zijn er dansshows
en natuurlijk is er allerlei lekkers. Zien we je op 14 december? Gezellig!

Het adres: aan het einde van de Hoessenboslaan in Berghem.

KERSTFEEST BIJ DE ELZENHOEK

Zin in een kerstfeestje? Kom dan op vrijdag 13
december naar De Elzenhoek. Vanaf 17.00 uur
is de stadsboederij helemaal in kerstsfeer.
Lichtjes, vuurkorven, kerstmuziek en nog
veel meer! Ook kun je meedoen aan het
levende kerstverhaal.

Wil je liever broodjes bakken boven een vuurtje? Marshmallows
roosteren? Iets leuks voor kerst knutselen? Het kan allemaal! En
vergeet niet om ook een ritje te maken op de verlichte draaimolen.
Natuurlijk is er ook gedacht aan wat lekkers te eten en te drinken.

Het kerstfeest duurt tot 19.30 uur. Het adres is Anna van
Schuurmanstraat 602 in Oss.

AFVAL IN DE BIBLIOTHEEK

De bibliotheek en MikMak organiseren samen een tentoonstelling! Hier ontdek
je extra veel boeken die over (zwerf)afval gaan. Je vindt de tentoonstelling op
de jeugdafdeling. Hij duurt van 22 januari tot en met 12 februari.

Enneh, noteer je ook 9 februari vast in je agenda? Dan kun je in de Osse bibliotheek komen knutselen met
afval. MikMakkers die zin hebben, kunnen ook mee voor een opschoonronde door het centrum van Oss.
De bibliotheek is op deze dag open van 13.00 tot 16.00 uur.

En dan nog een paar leuke leestips!

HELP JE MEE VUURWERK OPRUIMEN?

Ga jij op 1 januari ook vuurwerk
opruimen? Super! Samen maken
we de straten schoner.

Vraag wel een volwassene om hulp, want
oud vuurwerk kan gevaarlijk zijn. Daarom geven
we je drie tips:

1. Steek geen oud vuurwerk meer aan. Kan erg
gevaarlijk zijn!
2. Gooi je vuurwerk in een vuilniszak? Prima! Maar
maak het oude vuurwerk wel eerst nat. Het kan
namelijk nog warm zijn. (Helemaal afkoelen kan
soms een dag duren.)
3. Vuilniszak vol? Gooi hem dan in de restcontainer.
Opgeruimd staat netjes!

Wist je dat...

- ... bijna alle vuurpijlen weer ergens op de grond landen?
Maar een klein deel (tien procent) verbrandt helemaal in
de lucht.
- ... vuurwerkresten slecht zijn voor planten en dieren?
Superfijn dus als je meehelpt met opruimen!

**Kennismaken met
mikmakers**

Wie ben ik?

Naam: thijmen

Leeftijd: 8

Woonplaats: oss

Later word ik:
ik weet het
nog niet

Mijn grootste droom:
prof voetballer
woorden

Mijn favoriete

tv-programma
bommietje

boek
koen kampioen

**Daarom ben ik
MikMakker**
Ik vind
het leuk

Mijn hobby's:
Voetbal
gym
buitenspeel
proefjes

**Mijn lievelingsvak
op school:**
rekenen
gym
kunst

Dit eet ik heel graag: wraps

En dit lust ik echt niet: macaroni en vis

Hier ben ik fan van: voetbal en panda's

Ik ruim het liefst samen op met:
boas

Hier heb ik voor het laatst opgeruimd:
horzak

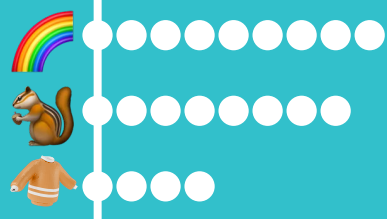
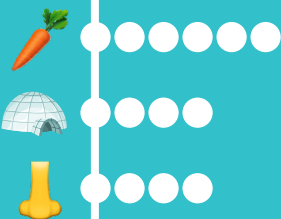
Afval op straat vind ik:
vies

Winterpuzzel

Schrijf de eerste letter op van het woord dat je ziet. Welk woord ontdek je?

start

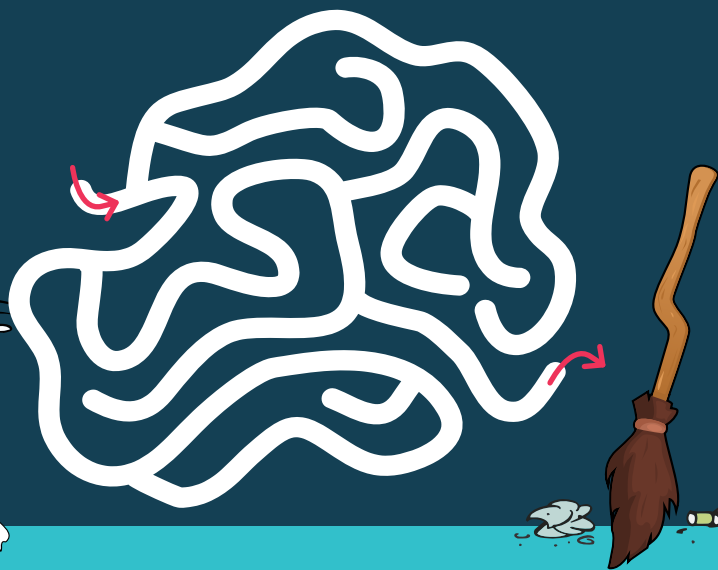

Oplossing:

DOOLHOF

zorg jij dat de bezem bij de sneeuwpop komt?

Rebus met winterwoorden

Afvalstroom Kerstboom

Kerst voorbij? Dan is het tijd om de kerstboom op te ruimen. Als je een echte kerstboom hebt, kun je daar verschillende dingen mee doen. We geven vijf tips!

1. Aan de straat zetten

Zet je kerstboom aan de straat. De gemeente haalt hem dan op. Hierna wordt de kerstboom versnipperd en verwerkt als compost. Of de resten worden verbrand in de biomassacentrale. Daar wekken ze stroom op.

2. Plant hem in de tuin

Een gezellig idee: plant je kerstboom in de tuin. Dan moet er natuurlijk wél een kluit aan zitten. Zo heb je nog jaren plezier van je kerstboom.

3. Strooi met dennen

Dennennaalden zijn een perfecte beschermlaag voor je tuin. Strooi ze over de bodem of leg ze op de composthoop. Dat is pas recyclen!

4. Snoep voor de vogels

Zet je kerstboom buiten en versier hem met pindaslingers. Wedden dat je in no-time bezoek krijgt van vogels?

5. Adopteer een kerstboom

Als je een kerstboom adopteert, weet je zeker dat er ergens een kerstboom wordt terug geplant. Zo blijft de aarde groen!

HUH? GRATIS KLEDING?

Ja, je leest het goed! In Tilburg is een winkel waar je gratis kleding kunt krijgen. Geen nieuwe kleding, maar gebruikte (tweedehands).

De winkel heet This is Free Fashion. Diewertje Vorstenbosch en Lot van Os hebben de winkel bedacht. Zij vinden dat er al genoeg nieuwe kleding op de aardbol is. Ze willen dat meer mensen gebruikte kleding gaan dragen. Daarom laten ze zien dat gebruikte kleding vaak nog supermooi is.

Maar hoe werkt dat dan? Iedereen die de winkel in wil, krijgt drie kaartjes. Per kaartje mag je één kledingstuk 'kopen'. Zo heeft iedereen de kans om wat leuks uit te zoeken. Wat ons betreft: een heel gaaf idee!

Zelf een kijkje nemen? Dat kan! Je vindt de winkel aan het Pieter Vredeplein in Tilburg. Hij is iedere vrijdag, zaterdag en zondag open, van 10.00 tot 17.00 uur.

KLEDINGKETING IN OSS

KETINGKLEDINGRUIJL.NL

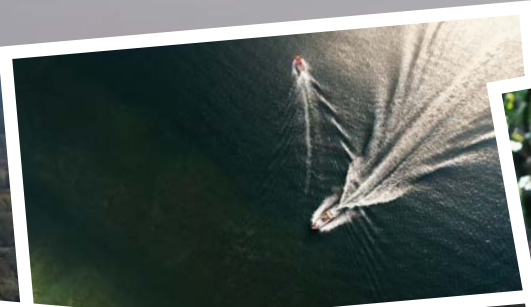
Wist je dat we in Oss een kledingketting hebben? Dat is een superleuke manier om gebruikte kleding te ruilen.

Wie mee wil doen, kan zich inschrijven op een website (ketingkledingruil.nl). Iedereen die meedoet, wordt een schakel. En alle schakels samen vormen de ketting.

Iedere schakel vult een tas met kleding die weg mag. Die tas gaat naar de volgende schakel. Daar kiest de bewoner leuke kleding uit. Ook kan hij (of zij) de tas weer aanvullen. Bijvoorbeeld met eigen kleding die overbodig is. Daarna verhuist de tas naar de volgende schakel. En zo gaat het door!

Er doen al bijna 20 mensen mee aan de kledingketting. Dat zijn mensen uit Oss, maar ook uit de dorpen, zoals Berghem en Megen. Zo krijgt heel veel kleding een tweede leven. Zeg nou zelf, daar worden we toch vrolijk van?

ZO GAAF WAS DE MIKMAKKERSDAG

Teun: "Ik vond het bootvaren het leukste. We hebben veel eendjes en flesjes gevangen."

Nora: "Ik heb met boogschieten één keer heel dicht bij de ton geschoten. Met de bamboestokken heb ik een grote hut gebouwd. Eerst stortte die in, maar de tweede keer bleef hij wel staan."

Claire en Elise: "Superleuke activiteiten en een geweldige sfeer!"

Wat hebben we genoten van de MikMakkersdag! We hebben alleen maar blije gezichten gezien.

Nova, Naud, Sten en Jurje: "Het leukste vonden wij: ponyrijden, bamboebouwen en met de boot varen."

Heel veel MikMakkers waren erbij. Ponyrijden, boomklimmen, bouwen met bamboe, muziek maken met afval, Jenga, lasergamen, pijl en boogschieten, je evenwicht bewaren op een spannend parcours, megagroot vier-op-een-rij spelen... Er was van alles te doen!

Luuk: "Leuk om met de boten te varen en in de boom te klimmen. En ik heb twee keer frietjes op."

Ize en Milou: "Wij vonden alles leuk, vooral het ponyrijden en het varen."

Ook heel mooi was het TorOss-project, waarbij kinderen een stoere Os maakten van afval. Intussen waren de boten van de Reddingsbrigade de plastic soup uit de Geffense Plas aan het vissen. O ja, en natuurlijk kon je lekker frietjes eten!

Okke, Lot en Joes: "Meer dan leuk! We hebben drie uur lang lasergame gespeeld en we zijn fan van de paardjes."

Bekijk de aftermovie hier!

MIKMAKKERS IN ACTIE

Anna en Julia hebben hun straat opgeruimd.
Hun kleine broertje ging ook mee! Intussen
zijn de straten weer helemaal schoon!

Lars heeft Soffie gevonden!

Lisanne is een van onze
sportiefste MikMakkers!

We hebben met een kraampje
bij Berghem Bruist gestaan.

TIPS VAN DE BOSWACHTER

HELP DE VOGELS DE WINTER DOOR

Heb je in de winter ook zo te doen met de dieren in de tuin? Goed nieuws: je kunt ze een handje helpen in de kou. Bijvoorbeeld door ze extra te verwennen. Onze boswachter geeft handige tips.

Tip 1: Blaadjes als bedje

Veel dieren gebruiken blaadjes om in te overwinteren. Laat ze dus gerust liggen!

Tip 2: Extra water

Soms vriest het dagenlang. Dan kunnen de vogels minder drinkwater vinden. Je kunt ze helpen door een waterschaal met water neer te zetten. Is ook nog eens leuk om naar te kijken! Vergeet niet om het water af en toe te verversen, want het bevriest snel.

Tip 3: Hout voor de egels

Maak een stapel van takken en oud hout in je tuin. Veel dieren houden ervan om erin te kruipen. Tussen de takken is het namelijk lekker warm. Misschien krijg je wel bezoek van een egeltje!

Tip 4: Pinda's en walnoten

Wist je dat vogels prima zelf voor hun eten kunnen zorgen? Geef ze dus niet teveel extra eten. Vetbollen en zoute pindakaas zijn zelfs helemaal niet zo gezond voor ze. Beter zijn: speciale vogelpindaas, zonnebloempitten, pinda's en walnoten.

In gesprek met de winnaars van de E-Waste Race

"Gooi je afval niet zomaar weg"

Heeft jouw klas ook meegedaan aan de E-Waste Race? Super goed! De wedstrijd is afgelopen en... er is een winnaar! Groep 7 van basisschool 't Schrijverke uit Herpen haalde de meeste oude elektrische apparaten op. Een mooi moment voor een interview.

We zijn op bezoek in de klas van juf Rosanne. Zij vertelde in de klas over de E-Waste Race. "Het leek ons leuk om mee te doen. En dat werd het ook. We hebben veel geleerd van de gastjes over duurzaamheid, en de wedstrijd was gaaf. Onze klas was heel gemotiveerd. Superleuk dat we gewonnen hebben!"

818 apparaten

In totaal zamelde de klas van juf Rosanne 818 apparaten in. "We hebben van veel mensen spullen gekregen", legt leerling Quinty (10) uit. "Echt van alles. Koffiezetapparaten, een stofzuiger, elektrische tandenborstels, lampen..." Dex vult het rijtje aan: "En veel telefoons en héél veel stekkers. Veel spullen hoef je niet weg te gooien. Je kunt ze prima hergebruiken."

Niet verwacht

Dex en Quinty vonden het leuk om mee te doen. "Na school lekker naar buiten om afval op te halen", vertelt Dex. En Quinty zegt: "Ik dacht eerst: waar zijn we nou weer in beland? Maar het werd vanzelf heel leuk. Zeker toen de school van mijn moeder ook nog veel oude apparaten had." Dex: "Eén dag voor het einde van de race stonden we vierde. Maar toen kwamen twee klasgenoten nog met heel veel apparaten en stekkers. Ineens stonden we eerste!" Quinty: "Op een app konden we de stand volgen. Dat we zouden winnen, had ik echt niet verwacht. Ik ging helemaal uit mijn dak!"

Het podium

In totaal deden er 9 scholen uit Oss mee. Opgeteld haalden ze 5.124 elektrische apparaten op! Dit was het podium:

- 1e plaats: 't Schrijverke, Herpen
- 2e plaats: De Linde, Macharen
- 3e plaats: Kleurenbos, Oss

Veel op Marktplaats

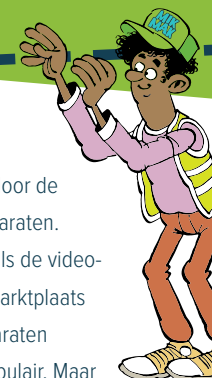
Dat 't Schrijverke won, kwam niet alleen door de enorme berg opgehaalde elektrische apparaten. Ook de extra opdrachten telden mee. Zoals de video-opdracht, en het idee om apparaten op Marktplaats te zetten. Quinty vertelt: "Er zijn veel apparaten opgehaald. Vooral waterkokers waren populair. Maar we hebben ook koffiezetapparaten, een lamp, twee telefoons en een mini-oven weggegeven. En zelfs het onderstuk van een elektrische tandenborstel."

Schoolreisje

In totaal was het genoeg voor de winst. En wie een wedstrijd wint, krijgt een prijs. In dit geval: een schoolreisje naar de Uitvindfabriek in Breda. Met een grote touringcar ging groep 7 van 't Schrijverke een paar weken geleden op pad. En die reis was een feestje.

Goud en zilver

Ook hebben de leerlingen veel geleerd. Dex en Quinty vertellen: "In veel apparaten zitten grondstoffen, zoals goud en zilver. Als je apparaten weggooit, verspil je dus grondstoffen. Zonde! En weggooien is slecht voor het milieu. Heb je apparaten die je niet meer hoeft, maar die het nog wél doen? Gooi ze niet weg, maar zet ze op Marktplaats of lever ze ergens in."

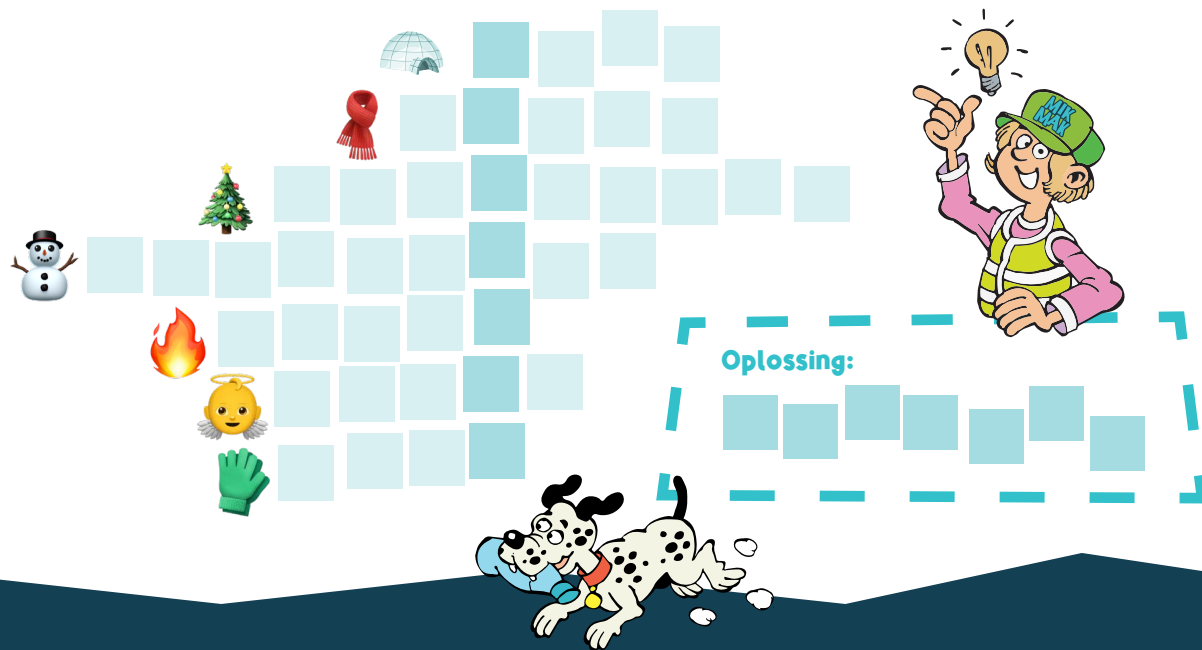
Over de E-Waste Race

Wist je dat de helft van het elektronisch afval in Nederland niet wordt ingezameld? Elektronisch afval is alles waar een stekker aan zit of waar batterijen in moeten. In die apparaten zitten waardevolle materialen. En die verdienen een tweede leven. Van sommige apparaten kunnen we maar liefst 95% hergebruiken. Daarom is er de E-Waste Race.

MEER WETEN? KIJK OP RACEAGAINSTWASTE.ORG

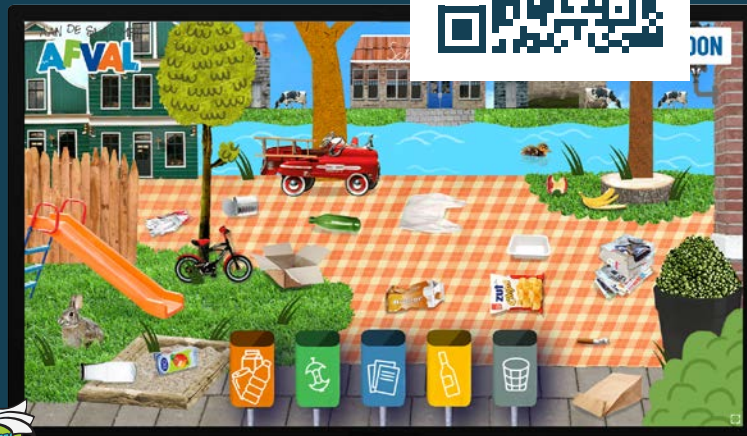
Winterpuzzel

Ga je mee op speurtocht? Hieronder zie je allemaal plaatjes. Vul in wat je ziet. Als je alle woorden goed invult, vind je de oplossing in de grijze vakjes.

Online afvalspel (voor als het buiten regent)

Ieder kind gooit per dag ongeveer 1,5 kilo afval weg. Veel toch? Gelukkig zijn er de MikMakkers. Zij ruimen veel afval op. Met het online afvalspel wordt afval opruimen nog leuker! Er zijn twee levels. Eerst ruim je buiten zwerfafval op, daarna doe je het binnen in de goede afvalbak.

LEEFTIJD: 4-7 JAAR

Sneeuwpop bowlen

Maak een sneeuwpopje van lege wc-rolletjes. Doe er wit papier omheen en teken er een gezichtje op. Kijkt jouw sneeuwpop blij of steekt hij zijn tong uit? Knoop een touwtje halverwege, dat is de sjaal.

Tip: maak je 10 sneeuwpoppen? Zet ze neer als bowling-kegels, pak een tennisbal en bowlen maar!

Idee 1

- Maak het touw vast aan de dennenappel.
- Besmeer de dennenappel met vogelpindakaas.
- Vul een schaalte met zadenmix en rol de dennenappel erin rond.
- Hang je feestmaal op een leuke plek in de tuin.

Idee 2

- Leg de dennenappel op een droge, warme plek. Hierdoor gaan de schubben open.
- Maak het touw vast aan de dennenappel.
- Vul alle openingen met rozijnen.

Ophangen maar!

Dit heb je nodig

- Dennenappel
- Vogelpindakaas
- Rozijnen
- Zadenmix
- Touw

MAAK JE EIGEN VOGEL-KERSTMENU

NIEUWJAAR! MIKMAK WENST IEDEREEN FIJNE FEESTDAFEB EN EEN GELUKKIG

SOFFIE
(ZOEK MIJ)

Zoek de MikMakker

**Dat MikMakkers goede speurneuzen zijn,
weet je natuurlijk allang. Toch is deze
zoekplaat geen makkie! Vind jij Soffie?
Stuur je foto naar mikmak@oss.nl en wie
weet sta jij in het volgende clubblad!**